

Hjärtliga samtal med grundaren

”Det var korta, men hjärtliga personliga samtal. Den helige Josemaría var en karismatisk personlighet”. Detta intygade hjälpbiskopen i Aachen, dr Johannes Bündgens, på 80-årsdagen av Opus Deis grundande.

2008-11-04

Vi publicerar utdrag av predikan den 2 okt. 2008 i församlingskyrkan Herz Jesu i Aachen.

Den 2 oktober 1928, en tisdag idag för 80 år sedan, grundade den 26-årige aragonske prästen Josemaría Escrivá de Balaguer Opus Dei. Han uppehöll sig med en grupp av sex stiftspräster i ett exercitiehushus, som drevs av lazaristpatres (Vincentiner) i utkanten av Madrid. Det var andra dagen av deras exercitier. Tidigt på morgonen hade deltagarna firat mässan, ätit frukost, bätt breviariet och läst ur Nya Testamentet. Vid 10-tiden var Escrivá ensam på sitt rum. Han bläddrade i pausen mellan två föredrag i sina anteckningar om de andliga erfarenheterna under de senaste åren, när plötsligt en gudomlig ingivelse kom över honom. Han fick en befallning eller uppdrag att handla så som han hört det i sitt innersta. Han hade, som han själv säger, inga mänskliga medel att förverkliga denna befallning, bara sin ungdom, humor och förtröstan på Guds nåd. I sin vision såg han Opus Dei ta form framför sina ögon. Gud

vill det, Gud åstadkommer det; det är Hans verk. Gud själv är grundaren.

Visionen skakade om honom. Han såg apostolatet med lekmän uppstå framför sina ögon, människor från alla kulturer och samhällsskikt, som vittnar om evangeliet och för det vidare, som helgar sin världsliga yrkesverksamhet och som genom sitt arbete själva blir helgade. I

Apostolicam Actuositatem nr 7

kommer Konciliet att säga:

”Lekmännen måste ta på sig förverkligandet av dagens samhälle i riktning mot Kristus, som en till dem tillkommande uppgift, ledda av evangeliets ljus. De skall utifrån sina specifika sakkunskaper och under eget ansvar söka Guds rikes rättfärdighet i allt och över allt.”

Under de följande dagarna började Josemaría med att ta itu med förverkligandet av Opus Dei. Först tog han reda på, om det inte redan

någonstans i världen fanns något sådant eller i alla fall något liknande. Han efterforskade, om det fanns ett motsvarande institut i Spanien eller Polen eller någon annanstans i den katolska världen. Han blev på så sätt övertygad om det nya i sitt budskap. Sedan började han samla liktänkande omkring sig: studenter, yrkesverksamma och präster och övertyga dem om sitt förehavande.

Josemaría tyder visionen som ett svar på sin ständiga bön: "Domine ut videam!" Han hade länge bett Herren om att öppna hans ögon och visa honom det verkligt viktiga. Senare framlade han visionen för sin biktfader och fick den hållen för äkta av honom. Sedan ungefär tio år tillbaka levde han ett intensivt andligt liv. Antagligen hade han därvid utvecklat anlag för mystiken. Sitt andliga sökande jämförde han med den blindes bön i evangeliet och den blev till en bönesuck: "Herre, gör

så att jag kan se!” Escrivá var övertygad om, att Gud ville något alldeles konkret av honom, men han visste ännu inte vad det var.

Nådebevisen, som han hittills fått ta emot i bönen, tycktes honom efteråt som bleka föraningar. Plötsligt såg han allting klart för sig: Precis detta väntar sig Gud av mig. Genom min medverkan skall detta stora verk bli till, som Gud själv skapar i Kyrkan. Han hade utställt en check in blanco på sitt liv, och nu löste Gud in den. I visionen sa Han till honom, vad Han ville ha honom till. Från och med nu överlät han sig för resten av sitt nästan 50-åriga liv som präst för detta enda projekt.

De äldsta skriftliga uppteckningarna om händelsen den 2 okt. 1928 kom till inom loppet av tre år: Den 2 okt. 1931 skriver Josemaría om den för första gången. Han kände sig behandlad av Gud som ett litet barn. Gud gav honom ett par enkla saker

som byggklossar i olika former och färger i hans hand för att leka med; den stora planen och de andra nödvändiga elementen undanhöll Han honom än så länge, och den hela tunga bördan av verket lät Han honom inte känna. Han skulle börja med det lilla, och så att säga göra framsteg med barnslig lätthet.

Den 2 okt skulle följas av andra för grundandet viktiga dagar, som följde ett liknande schema: en vision efter den heliga Mässans firande. Den 14 februari 1930, alltså redan 16 månader senare, såg han kvinnor i Opus Dei. Precis 15 år skulle förflyta, tills han den 14 februari 1943 såg prästsällskapet Societas Sacerdotalis Sanctae Crucis. Med dessa tre visioner 1928, 1930 och 1943 är Opus Deis grundstruktur komplett: män, kvinnor, präster.

Opus Dei erhöll, efter endast några år efter grundarens död (1975) i

samband med kyrkorättens nya kodex, den juridiska formen personalprelatur. Grundaren hade under hela sitt liv sökt en passande juridisk ställning för Verket. Denna motsvarade hans ursprungliga vision och intuition bäst. Med Opus Dei handlar det om en ny realitet i Kyrkan, som med de tidigare institutionella modellerna: ordnar, kongregationer, broderskap, inte inrymde denna andliga rörelse. ”Nytt vin behöver nya vinsäckar”, detta ord av Jesus citerar man ofta i detta sammanhang. Här visar Kyrkan mod att välja nya vägar. Naturligtvis lever Opus Deis medlemmar – lekmän och präster – också i Kyrkans normala församlings- och stiftsstrukturer, men därutöver har Opus Dei en egen juridisk ställning. De uträttar därmed ett stycke pionjärbete, om vi utgår ifrån, att rekryteringen av unga människor enligt den traditionella själavården inte har någon större framtid längre i de

gamla strukturerna som församlingar, stift och föreningar, och bara når en ringa procentsats av alla döpta, och att Kyrkan absolut måste finna nya vägar. Alternativet är, att tron blir pånyttfödd i människornas hjärtan. Det går bara genom nära relationer i en gemenskap, där tron lever och får sitt uttryck. Personalprelaturen är en sådan kyrklig plats för intensiva andliga relationer. Antagonismen och komplementariteten mellan lokala församlingar och apostoliska institutioner kommer att vara en del av Kyrkans framtida gestalt. Om Kyrkans mission skall lyckas idag, måste dessa kyrkliga former finna varandra. Båda är nödvändiga. Det kommer också till uttryck idag, när jag som hjälpbiskop får fira detta jubileum med er.

Apostoliska realiteter som Opus Dei får de lokala kyrkorna att tänka på, att Kyrkans kallelseuppdrag ännu på

länge inte är uppfyllt, huruvida befolkningens religiösa behov är tillfredsställda, och om vi själasörjare ungefär motsvarat de praktiserande kyrkobesökarnas förväntningar. Det får de lokala kyrkornas ansvariga att fundera noga över människornas livsvillkor och det sociala livets akuta frågor. De lokala kyrkorna har sin styrka i tillgängligheten på orten och i förtroendet. Det uppstår nära och förtroliga relationer, i vilka tron kan få sin näring och växa. Men människors livsvillkor är idag alltför olika för att de skulle kunna bli evangeliserade efter en och samma modell. Föreställningen om en homogen befolkning med kristen bakgrund är anakronistisk. Samhälle och kyrka kan man idag bara föreställa sig som pluralistiska. Människor är mobila och flexibla och rör sig mycket virtuost mellan olika världar. I dessa rörelser och förändringsprocesser hos människorna måste Kyrkan förbli

synlig, möjlig att hitta och att tala med. Människor, som ryckts upp med rötterna ur sin ursprungsmiljö, uppskattar klara identiteter och låter sig lätt provoceras till något nytt. Man hittar likasinnade och delar med dem tro och livserfarenheter.

Mellan de lokala kyrkorna och de apostoliska institutionerna finns det ett förhållande av ömsesidig provokation, som är bra. Man inspirerar sina medlemmar till att se på världen i evangeliets anda. De lokala kyrkorna är beredda att ta emot var och en med hans eller hennes olika mänskliga strävanden och erbjuda en församlingsgemenskap enligt evangeliets modell. Apostoliska institutioner skyddar de lokala kyrkorna mot att dra sig tillbaka inom sig själva och att nöja sig med, om livet i den inre kretsen av församlingen fungerar någorlunda, och att glömma att Kyrkans uppdrag

gäller hela världen och mänskligheten, att vi kristna har ett ansvar för våra medmänniskors alla lidanden och problem. För oss kristna är det klart: Tron på Kristus förutsätter vår blick på världen. Sociologiska analyser har sitt berättigande, men ett viktigare kriterium för att uppfatta och värdera händelserna i samhälle, politik och ekonomi är inte för oss en specifik sociologisk studie, utan Kristi evangelium. Bara så kan vi kristna vara autentiska partner för de andra i reflexionen över den samhällseliga realiteten.

När jag 1974 började mina studier i Rom, fick vi teologistudenter ibland följa med dr. Rolf Thomas till olika träffar i ett mötescentrum för präster, CRIS, och fick därmed också möta grundaren. Det var alltid korta men hjärtliga personliga samtal. Också på hans ålderdom lade man märke till, att den helige Josemaría

var en passionerad lärjunge, en karismatisk personlighet. När nyheten om hans död den 26 juni 1975 nådde oss, var det med stor bestörtning vi tog emot den.

Som hjälpbiskop är en av mina huvuduppgifter att konfirmera ungdomar. Den helige Josemarías predikningar om den Helige Ande, till exempel den från pingsten 1969, har ofta varit mig till hjälp. De innehåller en hel pneumatologi. De andas kraft och begeistring, vidd och innerlighet. De talar om den kristna trons djärvhet och mod. De klagar på vår medelmåttighet och ljumhet. De beklagar, att anden glömts i dåtidens kyrka. De är fulla av ord från Bibeln och av kyrkofäderna – Basilius, Chrystostomus, Cyrill av Alexandria, Augustinus. Att helga livet, som Josemaría så ofta och så gärna talar, är inspirerat av den Helige Ande.

När Josemaría i Madrid hade sin vision om Opus Dei, hörde han klockorna från den närbelägna kyrkan Nuestra Senora de los Angeles, Vår Frus av änglarnas kyrka, ringa. Det gjorde de särskilt högtidligt och med besked på Skyddsänglarnas festdag. Denna klang glömde han aldrig mer under sitt liv. Klockklangen blev för honom som en gudomlig bekräftelse på hans vision: Dessa klockor kom att ljuda vidare under hela hans liv. Änglar är eld. Kärleken är inte kall. Man kan inte älska på sparlåga. Kärlek är eld. Den som älskar är eld och låga, och Gud är en älskande. Vår synd består i, att vi satt upp brandväggar mot Hans kärleks eld, brandväggar bakom vilka vi likgiltigt och välbalanserat kan leva vårt liv utan eld och glöd. I Josemaría brann passionen för Gud och Kristus och Kyrkan

Åttio år efter grundandet är det er uppgift att översätta er grundares vision till vår tid och till Kyrkans nuvarande verklighet. Måtte Guds änglar leda er i detta.

pdf | Dokument automatiskt skapad
från [https://opusdei.org/sv-se/article/
hjartliga-samtal-med-grundaren/](https://opusdei.org/sv-se/article/hjartliga-samtal-med-grundaren/)
(2026-03-04)